

PHILOSOPHY, LINGUISTICS
& THEORY OF SCIENCE
FLOV.GU.SE

CENTRE FOR ETHICS, LAW
AND MENTAL HEALTH
CELAM.GU.SE

CENTRE FOR ANTIBIOTIC
RESISTANCE RESEARCH
CARE.GU.SE

GOTHENBURG
RESPONSIBILITY PROJECT
GRP.GU.SE

UTMANINGAR OCH VÄGAR FÖR FUNKTIONELL BIOETISK LAGSTIFTNING

CHRISTIAN MUNTHE, PROFESSOR OF PRACTICAL PHILOSOPHY, CHRISTIAN.MUNTHE@GU.SE

Funktionell bioetisk lagstiftning

- Reglerar forskning i, samt utveckling, användning och organisation av kunskap och teknologi från, livsvetenskaper och biomedicin.
- Systematiskt utformad på grundval av universella etiska principer
- Efterlevnad förverkligar de syften som motiverar lagen
- Lagen åtnjuter det stöd som gör tillräcklig efterlevnad trolig

4 utmaningar

1. Teknikutvecklingens tempo och etikens långsamhet
2. Människan, djuren, naturen
3. Kroppen och informationen
4. Gränsupplösning och gränsutvidgning

Teknikutvecklingens tempo och etikens långsamhet

- Känt sedan gammalt, men allt svårare att hantera
- Regelverk måste vara tillräckligt specifika för att ha effekt
- Men tillräckligt allmänna för att inte snabbt bli irrelevanta eller verkningslösa
- **Väg fram:** ”teknikneutral reglering” och ”flexibla bedömningssystem” på grundval av generella etiska principer som är lika för olika teknologier och tillämpningsområden

Munthe, C (2017). *Precaution and Ethics: Handling risks, uncertainties and knowledge gaps in the regulation of new biotechnologies*. Bern: Federal Office for Buildings and Publications and Logistics (FOBL).

Människan, djuren, naturen

- Alltmer biovetenskaplig och – teknisk forskning och utveckling överskrider dessa gränser på olika sätt
 - Chimärer
 - Syntetisk biologi
 - Konsekvenser av användning av reguljär bioteknik
- Många stora forskningsutmaningar som biotekniken kan hjälpa till med kräver ett "one health" perspektiv
 - "Klimathälsa"
 - Läkemedelsresistens
- Bioetiska regelverk fast i institutionella stuprör
- **Väg fram:** "Institutionsneutral" reglering – är det möjligt?

Kroppen och informationen: personen är "body and soul"

- Europeiskt och internationellt paradig: fokus på att skydda människor mot kroppsliga övergrepp, instrumentalisering, etc.
- "Human dignity" → fokus på fysiska prover, medan informationen om individer skyddas mycket mindre (integritet, "privacy").
- Informationen ofta en risk för den enskilde bortom "integritet" och "privatliv": diskriminering, exploatering, manipulation
- Idén om anonymisering av biologisk information ohållbar
- **Väg fram:** "Personneutrala" regler för skydd av informationen som harmoniserar med skyddet av kroppen

Gränsupplösning och gränsutvidgning

- Objektet för regleringen blir allt mer omfattande och svåravgränsat
- Sammanhangen som en reglering behöver beakta blir alltmer sammansatta
- Allt fler aktörer och berörda som påverkar funktionaliteten
- Aktörer och det som regleringen skyddar alltmer rörliga och flyttbara
- **Väg fram:** Institutions-, teknik- och personneutralitet kombineras med nationsneutralitet